

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XI. Parvitas, vel magnitudo materiæ, per se non officit
Consecrationi. Equidem particula se sola insensibilis, licèt aliis conjuncta,
& cum illis, & fine illis validè consecretur; secùs tamen ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

negandi, dummodò maneat incorrupta, & saltem secundum se, & proximè sit præsens; & non tantum ratione aquæ, in cuius fundo subsidet; nisi fortè defectu denominationis vini.

Petes; quomodo ergo Ecclesia rectè præcipiat in Rub. gener. Missarum Tit. de Defectibus §. 4. de defectu vini n. 4. *Si post verba Consecrationis adveniat vinum non fuisse positum, sed aquam, utrum vinum cum aqua ponat in calice, & consecretur?* Potuit quippe fieri, ut modicum vinum fuerit admixtum, v. g. si minister loco vini ministraverit aquam, & è contra loco ampullæ aquæ, ampullam vini; quin contingit subinde, ut minister ex errore non modicum vinum misceat aquæ in ipsa ampulla, putans totum esse vinum; & sic offerat Sacerdoti; qui tamen gustans vinum mixtum, ne Sacrificium maneat imperfectum, rursus infundit vinum purum, & consecrat. Ut quid hoc, si vinum, etiam in modica quantitate mixtum aquæ, consecratur?

Resp. quia saltem dubitat de corruptione illius vini ante Consecrationem propter maiorem quantitatem aquæ, & per consequens de invalida Consecratione, non defectu præsentiæ, sed materiæ. Certè Ecclesia loco citato n. 1. sic inquit; *Si vinum sit factum penitus acetum &c. vel admixtum tantum aquæ, ut vinum sit corruptum, non consecratur Sacramentum.*

Igitur quia Sacerdos gustans vinum mixtum, nequit ordinariè discernere, si ve probabiliter iudicare, vinum non fuisse corruptum: hinc tutius faciet, si rursus infundat vinum purum, & de novo consecret; quin imò integralis perfectio Sacrificii, alioquin dubia, videtur id exigere.

Atque hæc satis pro materiæ determinatione: pro quantitate autem instituitur

CONCLUSIO XI.

Parvitas, vel magnitudo materiæ, per se non officit Consecrationi. Equidem particula se sola insensibilis, licet aliis conjuncta, & cum illis, & sine illis validè consecratur; secus tamen si sit separata, quamquam per separationem, & insensibilitatem consequentem, non amittat Consecrationem.

Prima pars est communis. Ratio principalis voluntas Christi, qui non determinavit magnam, vel parvam materiam; sed simpliciter

panem & vinum, ut patet ex generali definitione Conciliorum.

Neque contrarium docet Divus Bonaventura, asserens 4. dist. 10. art. 2. q. 4. non confici Sacramentum in quacumque materia; nam, ut ibidem loquitur: *Non est defectus ex parte materiæ, sed intentionis ordinata.*

Et ideo additur in Conclusionem *Per se*, quippe per accidens potest contingere, quòd vel minima materia propter insensibilitatem, ut habet sequens pars assertionis; vel maxima defectu præsentiæ nequeat validè consecrari; quoniam per *ly Hoc*, vel *Hic*, indemonstrabilis, Imò quacumque materia si ve magna, si ve parva, non consecratur; nisi adsit intentio consecrandi, ut evidenter ostenditur disp. 1. sect. 7. conclus. 3.

Controversia itaque inter Doctorem Seraphicum Bonaventuram, & alios communiter Scholasticos in eo versatur, an Sacerdos validè, quamvis illicite, intendat consecrare quantamcumque magnam materiam, id est, materiam tantæ quantitatis, ut secundum probabilitatis iudicium non sit habilis ad usum fidei.

Negat Divus Bonaventura supra, secutus Alensem 4. parte q. 10. mem. 4. a. 2. & q. 34. memb. 1. Verba Doctoris Seraphici sunt hæc; *Dicendum sine præiudicio, quod non sit virtute verborum conversio, nisi adsit intentio, & intentio concors institutioni, & intentioni Ecclesiæ, quia sicut dicit Hugo: Omne Sacramentum irritum reputatur, si contra institutionem celebratur. Intentio autem Ecclesiæ, & instituentis est, convertere ad usum fidelium.*

Bene optimè, sed rationem expone. *Nec, inquit, est credendum; quòd Christus hoc daret (nempe, si Sacerdos totum panem de foro intenderet conficere; consecratum esse; & similiter totum vinum de cellario) cum nec sapiens homo diceret hoc esse dandum, & ipse sapientissimè omnia fecit; & maximè sapienter hoc instituit Sacramentum.*

Quis ambigat? Quippe attestante Psalmistâ Plalmo 146. v. 5. *Sapientia eius non est numerata; & ideo Omnia in sapientia fecit Plalmo 103. v. 24. Veruntamen quis arguet Deum de insipientia, si talem dedit hominibus potestatem?*

An insipiens Deus, quia dedit potestatem Sacerdotibus conficiendi Eucharistiam ad lucrum, ad veneficia, incantationes, ut projiciant in latrinam; conculcent pedibus &c. ? Si, inquit Bonaventura supra, *aliquis conficit intentione lucri, nihilominus conficit. Sed si aliquis conficeret non ad usum, sed ut projiceret in latrinam, dicitur ab aliquibus (sed falsò) quòd nihil faceret. Quidquid sit de hoc, tamen illud verum est, quòd oportet, quòd habilis sit ad usum secundum probabilitatis iudicium.*

An ergo major irreverentia, & majus inconveniens non uti Sacramento, quam positivè

Christi, qui non determinavit magnam vel parvam materiam. D. Bonav.

Per accidens fieri potest ut vel minima, vel maxima materia nequeat validè consecrari.

Proponitur controversia inter D. Bonaventuram & alios Scholasticos.

177.

Ratio Doctoris Seraphici expone.

& appropinquat pro parte Plalmo 146. v. 5. & 103. v. 24.

178.

eo abuti? Quis non videt contrarium verum esse? Qui itaque concessit sapienter potestatem conficiendi Eucharistiam in finem malum, v.g. ut pedibus conculcetur: quo solido fundamento asseritur restrinxisse, sive limitasse potestatem ad materiam necessariam, sive habilem ad usum?

Omitto inconvenientia, quæ sequerentur ex tali limitatione. Etenim si tot hostiæ essent consecratae, quot sunt necessariae usui fidelium, non possent alia, etiam unica sola valide consecrari. Hoc autem non videtur ullatenus admittendum; quoniam valor præsentis Sacramenti non dependet ex præterito, sed ex propriis principiis & causis: si ergo adfit vera materia & forma & minister cum debita intentione, conficietur Sacramentum; etiam si ab eodem vel à diversis Sacerdotibus Consecrationes in infinitum multiplicentur seu reperantur. Ita Suarez hic disp. 43. sect. 8. §. Dicendum est.

Et sanè, quis nobis definiet usum fidelium, & per consequens determinabit materiam maximam consecrabilem? An totus panis de foro, aut totum vinum de cellario? Sed secundum Doctorem Seraphicum supra; si tot essent fideles, quibus necesse esset habere tantum de hostiis, quantum de pane in foro, tunc ordinata intentione posset conficere; & consequenter, si tot non essent, nec simul, nec successivè posset conficere.

Propter hæc, & alia, salvâ reverentiâ tanti viri, nequeo subscribere ejus opinioni: est cum communi Scholasticorum assero, potestatem Sacerdotis non esse restrictam à Christo ad certam quantitatem materiæ, si cætera adsint.

Et quamvis graviter inordinatum sit, consecrare materiam superfluum (quia contra finem secundarium Sacramenti in materia gravi) non tamen propterea irritum, quia non caret sine suo primario, qui est præsentia Christi sub speciebus panis & vini.

Nonne inordinatum est conficere Sacramentum in statu peccati mortalis, in excommunicatione, suspensione, degradatione? Quis tamen ideo dixerit, Sacramentum irritum? Satis erat Deo illa prohibuisse, ut omnia in sapientia fecisse nemo dubitaret. Multa quippe, etiam ab hominibus, sapienter prohibentur, quæ tamen facta tenent.

Quod autem aliqui respondent, potestatem Sacerdotis esse finitam, frivolum est; nam, præterquam quod omnis materia sit finita, Sacerdos non consecrat virtute propria, sed Dei, quæ procul dubio est infinita; ipse autem solum est minister, & instrumentum morale per verba.

Relictâ itaque quantitate maximâ, accedamus ad minimam, & videamus, an consecrari possit, quando se sola est insensibilis. Haud difficilis est responsio, & duplex quidem secundum duplicem considerationem, sive statum hujusmodi minime particulae. Enimverò si consideretur, ut conjuncta aliis, sive in tota hostia,

certum est posse cum illa consecrari, sicut potest sentiri, & demonstrari. Quidni etiam sine illa, id est, sine reliquis partibus?

Suppositâ veritate præcedentis Conclusionis, sententia affirmativa nullam habet ambiguitatem: jam enim talis particula per se ipsam sentitur, adeoque & demonstratur. Cur ergo non consecrabitur accedente intentione Sacerdotis? Quia licet gratis admitteremus, naturaliter non posse separari à toto, & per consequens designari in toto, sufficit quod sensibilibus ibi sit, & à Deo queat designari & separari.

Separat ergo Deus, vel homo, si potest, talem particulam, num ita separata valide consecrabitur? Negat communior opinio, quamvis oppositam Dicastillo supra num. 236. vocet valde probabilem; imò Tannerus hic disp. 5. q. 2. dub. 2. n. 3. probabiliorum: quia, inquit, ad materiam consecrabilem præter rationem specificam, quam hic supponimus, plius non requiritur, quam ut per se sit sensibilis, & præsens consecranti; nec opus est ut de facto, & omnibus spectatis, possit sensu percipi; alioquin enim testâ, vel clausa in vase, non consecraretur, nec item si nemo adesset, qui res ipsa eam sensu percipere posset. At verò talis materia reverà est per se sensibilis, utpote prædita colore, odore, sapore, & quantitate &c. nec ex parte præsentia quidquam desideratur; ergo &c.

Quod si ob defectum sensibilitatis consecrari non posset, tunc nec etiam consecrata manere posset post divisionem, cum sit de ratione Sacramenti tam secundum esse, quam fieri, ut sit sensibile. Hæcenus Tannerus, citans Sorum, & Valentiam.

Nostram Conclusionem, post Suarezium, Valquesium, & plurimos alios, docet Card. Lugo disp. 4. num. 115. & merito; quia quod hic & nunc non potest sensibus percipi, quamvis per se sensibile sit, non potest hic & nunc sensibilibus demonstrari per ly *Hæc*, & *Hic*; ergo non potest consecrari: atqui ex hypothese particula illa separata, hic & nunc, est omnia extrinseca necessaria ad sensationem ex parte potentia adsint, nequit tamen ullo modo sentiri, ergo &c.

Quod si à me queritur, quomodo igitur illa particula sit per se sensibilis? Resp. eo sensu modo, quo integra hostia est in tenebris per se visibilis, licet hic & nunc non possit videri: habet quippe entitatem, quæ, posita conditione lucis, potest terminare actum visionis, & per propriam speciem eum efficere: simili ratione particula illa postulat, tamquam conditionem, concomitantiam aliarum partium, ut possit per propriam speciem visum, aut alium sensum immutare.

Dico, Tamquam conditionem; siquidem illæ alia partes non sunt hoc signum, nec virtus activa hujus signi sensibilis, quoniam non sentitur

pro altera parte repro-
batur.

179.
adeoque
non subscri-
bit Auctor
ejus opinio-
ni.

Multa enim
prohibentur
quæ tamen
facta tenent.

180.
Quantitas
minima se
sola insensibilis potest
consecrari
conjuncta
aliis parti-
bus.

181.
Separatam
posse, negat
communior
opinio, quæ
vis opposi-
tam suppo-
nit licet
valde proba-
bilem.
& Tannerus
probabiliorum
rem.

182.
Sententia
negans po-
testatem
Lugo.

& explicat
tur qualiter
illa particu-
la sit per se
sensibilis.

tur per species illarum partium: ergo solū conditio aliqua requisita, ut hæc particula producat sui speciem. Requisita, inquam, non ex parte potentia, sicuti requiritur lumen, vel apertio vasculi, ut res inclusa videatur; sed ex parte objecti, quod propter suam tenuitatem ab oculo, aut alio sensu, quantumcumque bene disposito, se solo impossibile est sentiri. Ideoque conjunctio cum aliis partibus est quasi conditio intrinseca, cum tamen lux, potentia visiva integra, amotio aliorum impedimentorum, quasi extrinsece solū requirantur.

Et ideo hostia in tenebris validè consecratur; similiter in vase clauso; secus autem particula illa ab aliis separata: quia nimirum homines per illa pronomina demonstrativa, *Hoc*, & *Hic*, intendunt significare rem ita præsentem, ut quantum est ex parte objecti, percipi possit, quamvis fortè hîc & nunc, defectu alicujus extrinsece conditionis, actu non sentiantur, nec proximè sentiri possit.

Constat ex usu: nam solent homines res in tenebris demonstrare illis pronominiibus; minimè autem res imperceptibiles propter tenuitatem. Unde si aliquis diceret: *Hoc est aurum*, & nullus, etiam adhibito lumine, cæterisque extrinsecis impediementis remotis, posset illud sentire, verè auditores dicerent, id esse falsum.

Putas adhuc (Lectorem meum alloquor) bene sequi: Particula se sola insensibilis, separata à toto, nequit validè consecrari, ergo cum toto consecrata, per separationem, & insensibilitatem consequentem amittit Consecrationem? An necesse plura requiri, ut res aliqua primò consecratur, quam ut semel ritè consecrata Consecrationem retineat?

Etenim ut res primò consecratur, oportet illam demonstrari per *ly Hoc*, vel *Hic*; adeoque debet esse præsens præsentia sensibili: ut autem Consecrationem retineat, sufficit quòd species maneat incorruptæ, id est, nisi Christum continerent, existeret sub illis substantia panis, aut vini; præsentia sint, sive absentes, nihil refert; demonstrari possint, nec ne; impertinens est, sentiantur, vel non sentiantur, perinde est: dummodò sint per se sensibiles, id est, per propriam speciem sentiantur, si omnes conditiones tam intrinsece, quam extrinsece adessent.

Et verò hæc sensibilitas, ut mox ostendimus, competit particula separata, in toto consecrata; & ideo retinet Consecrationem: præsentia autem sensibilibus non convenit, & ideo invalidè primò consecratur.

Unde etiam in hac particula separata verificatur generalis doctrina Concilii Tridentini sess. 13. can. 3. *Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Eucharistia sub unaquaque specie, & sub singulis cujusque speciei partibus, separatione facta, tantum Christum contineri; anathema sit.* A qua utique doctrina sine solido fundamento non est faciendæ exceptio.

Sanè fundamentum Majoris facile evertitur ex jam dictis. Tenet hic Auctor 4. dist. 11. q. 3. dabilem esse unam partem; ita parvam in toto, sub qua est Corpus Christi, ita quòd si illa esset separata à toto, desineret Corpus Christi esse sub illa. Probat; quia Sacramentum est invisibilis gratia forma visibilis, hoc est, signum sensibile; quale non est ista parva materia.

Contrarium probavimus; nec video quid amplius efficaciter possit opponi. Memento semper, aliud esse rem sensibilem, aliud rem sensibilibus præsentem.

Sed dicit aliquis: non quælibet minima aqua est materia Baptismi; ergo non quælibet minima pars panis, materia Eucharistia.

Resp. Negando Consequentiam. Ratio disparitatis est; quia materia proxima Baptismi est ablutio, ad quam non sufficit quælibet minima pars aquæ, prout diximus disp. 2. sect. 1. conclus. 4. Porro Eucharistia consistit in re permanente, sive in continentia Corporis Christi: ubi autem potest contineri substantia panis, ibi etiam potest contineri Corpus Christi, nisi alia sit voluntas Christi, de qua nobis hæctenus non constat.

Obstrept rursus Alius; illa particula non est cibus. Resp. per accidens non est cibus; erit autem, & poterit comedi, quando concomitantur aliæ partes, vel consecrata, vel non consecrata. Sic gutta vini consecrata, quamvis sit tam tenuis, ut sola nequeat bibi; si tamen cum vino ablutionis sumatur, habebit suum effectum.

Sic etiam in naturalibus guttula aliqua quintæ essentia; tametsi per se sumi non possit, tamen alteri potui immixta, operatur suum effectum. Satis ergo est, quòd illæ minima species panis, sive vini, alteri cibo, vel potui admixta; possint comedi, aut bibi.

Unde bene dixit Divus Bonav. supra: *Quantumque sit parva quantitas, sine indecentia potest venire ad usum, ideo quantitas parva non impedit, quia quantumcumque modicum potest venire in usum, si non seorsim, saltem mixtum alteri quantitati majori.*

Petes, quid si Deus supernaturaliter elevet oculum consecrantis, ad illam particulam minimam videndam; numquid saltem tunc poterit primò illam consecrare? Novit ille, qui elevabit oculum, mihi res incerta est. Probabile est (inquit Suarez supra sect. 8. in fine) non posse; quia illa materia per se est insensibilis. In contrarium verò est, quia hîc & nunc jam sentitur, & potest tunc signo sensibili designari; nihil ergo deest ad veritatem Sacramenti.

Disputant etiam hæc aliqui, an particula minor minimâ (si detur) validè consecratur. Negat Lugo supra disp. 4. sect. 6. n. 91. affirmat Dicastillo supra n. 243. Ego nolim tempus & chartam consumere istis inutilibus, imò confictis

Major

Aliud est res sensibilibus, aliud res sensibilibus præsens.

186. Objectio.

Solvitur.

Ad ablutionem non sufficit quælibet minima pars aquæ.

Minima pars panis, aut vini habet rationem cibi, vel potus, per se loquendo.

D. Bonav.

187.

An particula minor minimâ validè consecratur? Negat Lugo affirmat Dicast.

81. Separatum... officio, neque... communitate... quibus... am... Dico... alio... & Tamen... prohibito...

Putas adhuc... bene sequi... Particula se sola insensibilis, separata à toto, nequit validè consecrari, ergo cum toto consecrata, per separationem, & insensibilitatem consequentem amittit Consecrationem?

Etenim ut res primò consecratur, oportet illam demonstrari per ly Hoc, vel Hic; adeoque debet esse præsens præsentia sensibili: ut autem Consecrationem retineat, sufficit quòd species maneat incorruptæ, id est, nisi Christum continerent, existeret sub illis substantia panis, aut vini; præsentia sint, sive absentes, nihil refert; demonstrari possint, nec ne; impertinens est, sentiantur, vel non sentiantur, perinde est: dummodò sint per se sensibiles, id est, per propriam speciem sentiantur, si omnes conditiones tam intrinsece, quam extrinsece adessent.

Et verò hæc sensibilitas, ut mox ostendimus, competit particula separata, in toto consecrata; & ideo retinet Consecrationem: præsentia autem sensibilibus non convenit, & ideo invalidè primò consecratur.

Unde etiam in hac particula separata verificatur generalis doctrina Concilii Tridentini sess. 13. can. 3. Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Eucharistia sub unaquaque specie, & sub singulis cujusque speciei partibus, separatione facta, tantum Christum contineri; anathema sit. A qua utique doctrina sine solido fundamento non est faciendæ exceptio.

fiſis caſibus. Videantur prædicti Auctores, & electio maneat libera. Ad graviotes quæſtio-

nes vocat nos doctrinae ſeries, ad formam utique huius Sanctiſſimi Sacramenti.

SECTIO TERTIA.

De forma Eucharistia.

Non ago hîc de forma intrinſeca componente Euchariftiam, ut eſt Sacramentum permanens; ſed de forma extrinſeca efficiente, id eſt, de forma Conſecrationis Euchariftiæ, ut eam appellat Doctor Subtilis 4. diſt. 8. q. 2. quæ talis eſt: *Primum illa ſit forma præciſa Conſecrationis Euchariftiæ, quæ ponitur in Cavene Miſſæ? Respondet autem n. 3. Hic, inquit, tria videnda ſunt. Primum, ſi Euchariftiæ eſt aliqua una forma: Secundo, quæ: Tertio, quid ſignat. Et incipiens à primo: Patet, inquit, ex ſolutione quæſt. præcedentis; quia nulla verba ſunt forma Euchariftiæ, nec de eſſentia eius: ſed verba aliqua ſunt forma Conſecrationis Euchariftiæ.*

Et ſic intelligendo, dico cum Doctore noſtro: *Quod ſicut iſtud Sacramentum eſt unum unitate integritatis, non indiviſibilitatis, quia in ſe includit duo ſigna partialia, quæ primo ſignant duo propria ſignata, & proxima, ſcilicet Corpus & Sanguinem, & remota, ſcilicet cibationem, & potum ſpiritualem: ita etiam eſt una Conſecratio unitate integritatis, & tamen dua Conſecrationes partiales: ſicut enim aliqua res eſt una, ſic eſt una eius inceptio; & ſicut plures, ſic plures eius inceptiones, & ſicut Conſecratio eſt plures, una Corporis, altera Sanguinis, ſic eius inceptio eſt plures. Eſt ergo Conſecratio plures partiales Conſecrationes, tamen una unitate integritatis: ſed tamen continens in ſe plures formas partiales.*

Dubitas de diſtinctione formarum illarum partialium? *Patet, inquit Scorus, quia una eſt efficiax ſine alia, quod manifeſtum eſt: alioquin enim fideles Corpus adorantes ante Conſecrationem Sanguinis, eſſent idololatæ, quod falſum eſt.*

Hæc certa de primo puncto. Incipiamus ſecundum, pro quo erit

CONCLUSIO I.

Forma Conſecrationis Corporis eſſentialiter conſiſtit in his ſolis verbis: *Hoc eſt Corpus meum.*

Salvatoreſ conſecraſſe verbis, iſdemque, quibus hodie conſecrat Eccleſia, ſatis expreſſe docet Concilium Florent. in decreto Eugenii IV. ubi aſſignans formam Sacramenti Euchariftiæ, ſic inquit: *Forma huius Sacramenti ſunt verba Salvatoris, quibus hoc conſecitur (alii*

legunt *conſecit*, nonnulli, & magis ad propoſitum, *conſecit*) Sacramentum.

Non gravabor addere clariffima verba Tridentini ſeſſ. 13. cap. 1. *Maiores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de Sanctiſſimo hoc Sacramento diſſeruerunt, apertiſſimè profeſſi ſunt hoc tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe, cum poſt panis viniq. benedictionem, ſe ſuum ipſius Corpus illis præbere, ac ſuum Sanguinem diſſerere ac perſpicuis verbis teſtati ſunt.*

Certè non aliis, quàm quibus Eccleſia Catholica à ſui exordio uſque ad præſentem diem ubique uſa fuit in Conſecratione huius Auguſtiſſimi Sacramenti. Unde continuo ſubjungit Concilium: *Quæ verba à Sanctis Evangelis commemorata, & à Divo Paulo poſtea repetita &c.*

Lege Evangelium Sancti Matthæi, & cap. 26. v. 26. ſcriptum reperies: *Hoc eſt Corpus meum.* Et v. 28. *Hic eſt enim Sanguis meus.* Eadem leguntur Marci 14. v. 23. & 24. Conſonat Divo Lucas cap. 22. ſui Evangelii v. 19. ibi: *Hoc eſt Corpus meum.* Et v. 20. ibi: *Hic eſt calix (continens nominans pro contento) novum Teſtamentum in Sanguine meo.*

Quæris ubi Apoſtolus repetat iſta verba? Reſp. 1. Cor. 11. v. 24. *Accipite & comedite: Hoc eſt Corpus meum.* Et v. 25. *Hic calix novum Teſtamentum eſt in meo Sanguine.* Nullus ergo relictus eſt ambiendi locus.

Unde bene Doctor Subtilis ſuprà n. 11. *Aut Chriſtus conſecit ſine verbis, quod non eſt probabile; aut cum verbis: tunc, aut cum iſtis, aut cum aliis: non cum aliis à prædictis, quia non eſt probabile, quod alia forma utatur Auctor, & miniſtri, quibus committitur forma.*

Accedat teſtimonium Innocentii III. in cap. *Cum Martha* de Celeb. Miſſ. in principio. *Quæſiviſti, inquit, quæ forme verborum, quam ipſe Chriſtus expreſſit, cum in Corpus, & Sanguinem ſuum panem tranſubſtantiavit, & vinum, illud in Canone Miſſæ, quo Eccleſia utitur generalis, adiecerit, quod nullus Evangelisitarum legitur expreſſiſſe.*

Ex Patribus produco Tertullianum libro 4. contra Marc. cap. 40. ibi: *Acceptum panem, & diſtributum Diſcipulis ſuis, Corpus ſuum illum fecit, Hoc eſt Corpus meum, dicendo.*

Nec minùs clara ſunt verba Divi Damasceni lib. 4. de Fide cap. 15. *Sicut Deus dicendo, Fiat lux, fecit lucem; ita dicendo, Hoc eſt Corpus meum, Hic eſt Sanguis meus, perfecit Sacramentum: & quoniam dixit, Hoc facite, omnipotens eſt.*